

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI és TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, horvát a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adandók vissza.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, ÖGYVÉD.</p>	<p>Nyitottéri cikkek soronként 40 filléért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak</p>
---	--	--	--	--

Fürdőink.

Csikszereida, június 30

A csehországi, ausztriai s egyáltalán a külföldi fürdők zsutfolásig vannak vendégekkel, míg a magyar fürdők nagyobb része s ezek között a székely fürdők is konganak az ürességtől.

Ezek számára nem igen jut sem a magyar, sem pedig a külföldi vendégekhez, pedig hát, ha a külföldiekből nem is, de annál több juthatna a magyarokból, hiszen mintegy 80 ezer magyar család időzik külföldön s majdnem óriásnak mondható a 48 millió koronát kitevő összeg, a mennyit a magyar családok külföldi időzésük alatt nyaralás és fürdőzés czimén elköltenek.

Ha a külföldön nyaraló és üdülő családoknak legalább kétharmad része a magyar fürdőket keresné föl s e számnak megfelelőleg a külföldiek felgazdagítására a hazán kívül elköltött óriási összeg kétharmad részét, azaz 32 millió koronát hasonló czélokra ide bent költenének el: akkor nagy valószínűséggel benépesülnének a magyar fürdők is, és nem kellene azoknak folyton deficizzel küzdeni s ezen esetben a vendégből is, meg a pénzből is bizonyára jutna a székely fürdőeknek, különösen Borszéknek és Tusnádnak is.

És valóban meg is érdemlé mind a kettő első sorban a magyar közönségtől, hogy nagyobb mértékben pártfogotassék, mint a hogy eddig történt, mert mind a kettő a fejlődés magas fokán áll s a tulajdonosok semmi áldozattól sem riadva vissza, költséget egyáltalán nem kimélve, folyton fejlesztik, hogy azokat a természeti kincseket, melyekkel Csikvármegyének e két gyönyörű fürdője olyan bőven meg van áldva az üdülést és gyógyulást keresők bármelyik külföldi fürdővel vetekedő kényelem mellett kihasználhassák.

Borszék vármegyének egyik legzebb és legregényesebb völgyében van. Ez a völgy 882 méter magasságban fekszik, minden oldalról sűrű fenyvesekkel borított magas hegységek által környezve. A

völgyet minden irányból előrohánzó üde, kristálytisztá patakok szelik át és ugyan csak itt bugyog föl mintegy 30 forrásból a borszéki borvíz, a savanyuvizek királya.

Magas, klimatikus, gyógyító hely, páratlan tisztaságú és kellemes enyhésgűt levegővel. Hét hideg tükörfürdő áll az üdülési és gyógyulási akaró közönség rendelkezésére, ezeken kívül kitűnő minőségű vasasvíz és melegített szénsavas kádfürdők és rendszeres hidegvíz kúra, mindezek olyan kényelemmel berendezve, melynél különbet a leghirebb világ fürdőjén sem lehet találni.

Ivóvíze a legszénsavdusabb savanyú víz. A vendéglőkben és körülbelül 60 szép nyaralóban 600 szoba szolgál a vendégek lakásául. A nyaralók nincsenek összezúfolva, hanem többnyire egymástól elkülönítve, kert közepén állanak. A lakások egészségesek, szárazak és csinosak.

Borszéken a vendégek szórakozásáról is kellőleg gondoskodva van. Van színháza, kitűnő cigányzenekara, mely a sétányokon naponként 4 órát játszik. Van másfél ezer kötet könyvet tartalmazó könyvtára, olvasó terme, táncz terme, játszó terme, teke pályája, law-tennis pályája, zongora terme. A vadászoknak 3000 hold erdő, a halászoknak a pisztraggal gazdag patakok nyújtják a szórakozást.

A fürdő közelében a legpompásabb kiránduló helyek kínálkoznak. Ilyenek: a Bükkhavas, Verőfény, Kerekhegy, Szacskai patak, a visszhang, a Medve és Jég barlangok, Bélbor és Kelemen havas, Tölgyes és a román várn, Preszekár, a Gyilkostó, a Csálhó, valamennyi egy-egy nevezetesség, mely a fáradságot nagyon megfizeti a nyújtott élvezettel.

Az árak minden tekintetben mérsékeltek.

Tusnád, melyet méltán neveznek „Erdély gyöngyének”, a regényes tusnádi szorosban, és fenyves erdőktől borított hegyek által védett helyen, az Olt kies völgyében fekszik, 656 méter magasságban a tenger színe felett.

Különböző stílusban épült modern villái, díszes fürdőépületei, vendéglői majdnem szolgálat állanak a fürdőző közönség rendelkezésére.

Van 4 nagy tükör fürdője közvetlen egymás közelében, vizeik azonban alkotó részeikre, de különösen hőmérsékettükre nézve lényegesen különböznek egymástól. Alkalkusok és konyhasósak. Vaaláp és fenyőlevél fürdő szintén van.

A főkut ivóvíze méltán állítható egy sorba a „Giesztüblü”-vel. A többi ivó források is kitűnő tulajdonságúak.

Levegője kitűnő tisztaságú, ozonduz és mindenek felett éltető.

A pompás sétatér beleolvad a szép erdei utakba, melyeken kényelmes padok várnak a járókelőkre.

Mindenütt csín, tisztaság, kényelem s a mellett jutányos olcsó árak. A szórakozásoknak mindazon nemei, melyek Borszéknel felváltak sorolva, itt is feltalálhatók.

Környéke szép, vadregényes és elragadó. Kiránduló helyei: a Szent-Anna-tó, a Csomád, a Bálványosvár, a Torjai-Büdös, az Apór-Bástya, a Ludmilla-magaslát, az oriai Sóllyomkő, a melyeken, a ki a természet szépségeiben gyönyörködni tud, igazán páratlan élvezetekre tehet szert.

A tusnádi fürdőhöz most már vasut vezet, tehát ide kényelmesen el lehet jutni, sajnos azonban, hogy ezt nem mondhatjuk el a borszéki fürdőről is, mert a székely körvasut nincsen kiépítve s a dolgok újabb állása szerint Isten tudja, hogy mikor fogják kiépíteni.

Csikvármegyének e gyönyörű két fürdője, ha a többieket ez alkalommal, nem is említjük, még most sem örvend olyan mérvű látogatottságnak, a milyent mindkettő valóban megérdemelne.

A magyar fürdők mellőzésének egyik oka — Hankó Vilmos dr. szerint — azoknak szélitiben elterjedt rossz híre, mely szerint a magyar fürdők inkább mulató, mint gyógyító helyek, semmi kényelmet nem nyújtanak, a tulajdonos prédának

nézi a vendéget, kit zsarol, kifoszt, hogy minimális befektetése után lehetőleg nagy jóvedelmelet érszakoljon ki.

Ilyen és ehhez hasonló rágalmak tartják vissza a külföldi vendégeket, sőt a magyar közönség részét is, a magyar és székely fürdők látogatásától.

Már pedig ezek aljas és gaz rágalmak, melyeknek valótlanságáról, könnyű szerrel meggyőződhetik mindenki, a ki arról meggyőződni akar.

Másfelől oka saját élıhetlenségünk is, hogy nem tudjuk ezeket a rágalmakat kellő erélylyel visszautasítani és megczáfolni, továbbá pedig, hogy nem tudunk elég reklámot csinálni, nem tudjuk eléggé verni a nagy dobót, már pedig e nélkül a mai világban nem lehet boldogulni s tapasztalás szerint a fürdőkre egyáltalán nem alkalmazható a régi közmondás, hogy: „a jó bor czegeer nélkül is elkel”.

Fürdőink és ásványvizeink érdekében mintegy évtized óta igen sokat tett az „Erdélyi Kárpát Egyesület”.

A derék egyesület fürdőink érdekében most „Az erdélyi fürdők és ásványvizek különös tekintettel a Székelyföldre” cziműen egy új munkát írat, ezen kívül „fürdő iródat” állított be, mely készletben tartja a magyar fürdők prospektusait.

Az újabb időben az Erdélyi Kárpát Egyesülethez a székely fürdők támogatása tekintetében teljes készséggel csatlakozik a marosvásárhelyi „Székely Társaság” ez a tevékeny és igazán páratlan buzgalma egyesület mely a székely fürdők támogatása czéljából a kereskedelmi minisztertől gyorsvonal összeköttetéseket kért a székely fürdőkhez, az orvos egyesületeket felszólította, hogy ezeket a fürdőket részesítsék figyelemben.

Mi sokat várunk úgy a Kárpát Egyesület, mint a Székely Társaságok munkálkodásától és buzgóságától, de legtöbbet várunk a magyar közönségnek hazafiától, hiszen e közönségnek be kell látnia, hogy a magyar földön, magyar szorgalommal szerzett, magyar pénz nem arra van hivatva, hogy azzal olyan dolgokért, me-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az óvónéni.

(Egy kép az életből)

I.

Messze kihallik az óvóba járó kicsikék vig játék dala. Ritmikus ütemei jól kiéreznek; repítik a galambocskát, kergetik a tyukocskát s majd „fürdik a kacsa a fekete tóban”.

Pereg a sok kis nyelv, dalol az alig kiünylő szájacská, vidám kedv, öröm honol mindenik arcán. Aztán elhallgat a vig nóta, most játék következik.

Ugy mosognak a kicsikék, mintha nem is gyermekek, hanem katonák volnának. Versike, mondóka, egész kis mulatság, csupa öröm végig nézni. Szinte kíváncsossá lesz közüjük vegyülni, ellopni tőlük egyrészt annak az örök jókedvnek s lenni velők örök gyermek.

És a ki átugarossa azt a végtelen hangulatot, a gyermeki csillag rendszer napja: az óvóné. Most is ott áll a közösen tanítja a Sanyi gyereket, hogyan ropogtassa azt a hussár verset.

Majd a szegénylős Pistike legényt bistatgatja és ime egy mosoly, egy azelőtt villanása s szemnek, bátorrágot őnt a kis vitézbe s úgy csattog a kard, szinte villámlik. Így szórja szét azt a végtelen szeretetet, a mely szívében van, bizonyára hálásabb médiumokra nem is akadna, mint gyermekek.

Ő maga a megtévesztült nyájasság, egész arca sugárzik a szeretet tisztelet, pedig a vonások mintha mást mutatnának.

Sugár karcsu alakja, hajlékony nádszál termete, Maria Antonia nyakán lévő feje, arca, a melynek érdekes szepvonalai csak néha-néha vonulnak igazi mosolyra, az a mélytűzű fekete szem mind-mind egyebet mondanak. Hallgatag tanui egy, a sziv mélyén lévő nagyszívvelélynék. A kik csak látják a gyermekek közt, mind azt hiszik ő ide való, csupán erre a pályára termett, de a figyelmes szemlélő mást olvas az arczól, e szemből.

Ime, a mint a gyermekek uszonnálnak a Bandi kenyerebből letör egy darabkát, elméláz, és megjelenik egy mély szem villanás, mint a felhőtlen ég villáma.

Mit rejthet, honnan jöhet, mit jelent ez a szemvillanás? Ki tudja?

II.

Hullámszó párok lejtik a táncot; s zene szól, az ifjú arczok lángban állanak.

Ime ott megy, nem, repül egy karcsu barna lány. Termete hajlik, mint szellő járta buzassál. Fekete hajának egy tincea homlokára hajlik, látható az élő ellentét.

A zene ütemeire libben mintha tündér táncot járna. Mindenki őt nézi, mindenki táncos vele óhajt bár egy kört végig szállani. Olyan itt, mint a megtévesztült Terpsikhore a kit a Faunok üldöznék. És ime a mint leül a helyére s egy szolgálatra késs don Juon hűsítőt nyújt, fenékgig kihajlja, mély megváltással néz szét, megjelenik egy ismert szem villanás, mintha azt mondaná: „Anyit sem ér ez a világ, mint egy pohár vis.”

Ah ez a mi óvónéni. Azt hittem ez ünneppeltetésben feltalálja a maga világát. De az a szem villanás mást beszél; „nem ez az én világom.” Reggelg tart a mulatság.

A ki mindenkinél többet tánczol, a kiért rajonganak, a ki irigyel minden caitri lány: az óvónéni. Ő pedig beburkolja magát a fáza hussa ösőbb a fehér köpenyt. Mélyen néz maga elé. „Bolondok mit irigyeltek! Eh! nem az én világom!”

III.

Berki János sötét fókói lelkükből hussák a jó nóákat. Férfi hang, női hang összevegyül, egy akkorddá foly össze a dal.

A társaság vidáman mulat, élénk nóta, vig adoma, nevetető élcs. Csak úgy saiporkásik a jó kedv. Ha egy festő itt volna, megörökíthetné a képet s ha nem írná is alá, mindenki látná, ez a megszemélyesített jó kedv.

Kiválík a tömeg közül egy szép csengésű alt hang, egyszerre megállt mindenki, hadd hallja. A nóta után nagy, közös kocsintás.

„Éljen az óvónéni! A mi csalogányunk!”

— Éljen, mondja ő is, nevetve kocszant, astán új dalba kezd.

„Csiga biga, vaskarika
Csiga biga, haj!”

Élénk tűzes a nóta, de a ki dalolja, még élénkebb, szinte kigyul a tüstől. Így temeti el hát a but a vigáság.

Hallgatás támad, valami nyomasztó némaság, az óvónéni mélyen bámul maga elé.

Újat kezd a Jancsi cigány.

„Volt nekem egy szép kedvesem”

Az óvónéni olyan lelkiből, a szive mélyéről dalolja, szinte kiérsik a bánat minden rezdülése. A szeme könnybe lábad.

Ném-ném révedezve, hirtelen haragosan nevetve, kialsad.

Kis tanítványa s hálószoba divánján találja, sűrű könnyeivel áztatja a párnát.

— Mi baj édes óvónéni!

— E! aztán halkán mondja, hagyjon el kedvesem!

A mint magára marad, újra omlik a könny s sokogatóbb kiérsik:

„Volt nekem egy szép kedvesem.”

IV.

Játékosan az óvóbeli gyermekek. Vidám dalúknak örvendezővé teaz. Repítik a galambocskát, kergetik a nyulacskát s a „kis kacsa fürdik a fekete tóban!” Dalol a kis asáj, repace a lélek, öröm boldogság honol mindenütt.

Szinte kíváncsossá közüjük vegyülni, ellámpal egy réasút annak az örök jó kedvnek. A ki pedig est elő idezi: az óvónéni. Ast a szeretetet, a mit szive hordos, a kicsinyeknek osztja szét, azok bizonyára megérdemlik. „Ide való erre termett,” mondják a arfók. De sötét szemének egy-egy villanása mondja: „Nem az éa életem, nem az világom!”

Ime most is egy ily pillantás, egy végtelen eszenvedély vulkánjából előtörő lava-fény.

Mit jelent? Ki tudja?

Ne kutasunk a mult s a fájdalom titkát! Legyen szent előttünk a mártír, a ki est mosolygó arczsal, hallgatag visell.

lyeket hasonló vagy még kiválóbb minőségben itthon is megtalálhatunk, a külföldieket gazdagítsák, hanem inkább arra, hogy azt a hazában elnyerve, a senki által nem pártfogolt népet tégylük boldoggá.

Ha külföldre járó magyar közönség ezt megéri, akkor, de csakis akkor fog felderülni a magyar és székely földökre egy szebb és jobb jövő hajnala.

== Megtűresedett főispáni szék. A hivatalos lap június 25-iki száma közli, hogy a király Sándor Jánost, Maros-Torda vármegye és Marosvásárhely főispánját, ki a kisküküllői vármegye főispáni méltóságát is viselte, az utóbbi állásától saját kérelmére fölmentette. A főispán kitűnő szolgálatainak elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta a felségétől.

== Sándor János főispán bucsuja. Dicső-Szentmártonból jelentik: Sándor János főispán, kit kormánybiztossá neveztek ki, június hó 26-án bucsuzott el Kis-Küküllői vármegye tisztikarától. A tisztikar Csató alispán vezette. Fekete főjegyző beszédében kiemelte, hogy a vármegye a távozó főispánban legelső munkáját és jötte-voltját vesztette el, a kinek áldásos működését az egész vármegye közönsége, jóindulata támogatásáért pedig az egész tisztikar a legnagyobb tisztelettel, elismeréssel és hálával tartozik. Sándor János főispán meghatottan válaszolt, haladást, fejlődést kívánva a vármegyének és kitartást, sikert, áldást a tisztikar működésére. A tisztelet után a távozó főispán minden egyes tisztviselőtől külön-külön bucsuzott el, azután Marosvásárhelyre utazott.

== Elnöki jelentés a múlt ülészakáról. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke elkészítette jelentését a képviselőház mostanában berekesztett első ülészakáról. A jelentés érdekes beszámoló a főbb részeit itt adjuk: A király 1901. évi október 24-re hívta össze az országgyűlést, a melynek első ülészakát ugyan csak királyi kérésrel 1902. június 20-án berekesztették be. A képviselőház megalakulásáig a horvát képviselőkhöz együtt 445 megbízó levelet adtak be. Az első ülészakában lemondott képviselői állásáról 13 képviselő, a kik közül Hieronymi Károlynak, Barabás Bélának és Rakovszky Istvánnak két mandátuma volt. Miniszteri, államtitkári és főispáni kinevezések következtében és egyéb okok miatt lemondottak tizen és pedig: Latinovics Pál, Werner Gyula, Ebergényi Sándor, Kiss Ferenc, Mohay Sándor, Horánszky Nándor, Benke Gyula, Láng Lajos, Barcsay Kálmán és Örlény Kálmán. Meghalt öt képviselő: Molnár Antal, György Elek, Tisza Kálmán, André Gyula és Horánszky Nándor. Kuriai ítélettel megsemmisítettek hat megbízó levelet: a Gager Miksa báró, Egrý Dezső, Tekei Domokos gróf, Enyed Luktác, Baross János és Dániel Tibor gróf megbízó levelét. Lemondás, halálozás és ítélettel történt megsemmisítés következtében megtűresedett 24 képviselői hely, a melyekből új választás útján betöltötték 21 kerületet; ez idő szerint üresedésben van 3 választó kerület: a csongrádi tápi és margittai, a melyek közül a két előbbi kerületben a képviselőház vizsgálót rendelt el az íránt, hogy felfüggesztendő-e a két kerület választói joga? A kuriához 76 választás ellen adtak be kérvényt, ezek közül elintézték 63 kérvényt, elintézetlen maradt 8 kérvény. Összeférhetetlen állásáról lemondott 39 képviselő. Ebben az ülészakában a kormány 30 törvényjavaslatot nyújtott be. Ezek közül beterjesztett a miniszterelnök 3, a földmívelésügyi miniszter 3, a bonyódelemi miniszter 3, az igazságügy miniszter 3, a kereskedelmi miniszter 7, a kultusz miniszter 1 törvényjavaslatot, a melyek közül a képviselőház 26 javaslatot intézett el. Mindazáltal ezek közül is több elintézetlen maradt, részben mert a főrendiház nem tárgyalta le, részben mert nehányat szentesítés alá nem terjesztettek. Miniszteri és egyéb előterjesztés beadott 53, ezek közül elintézték 49 előterjesztést. Mentelmi ügy előfordult összesen 56, ezek közül elintézték 30-at, visszavonattott 2, elintézetlen maradt 24 mentelmi ügy. Indítványt és határozati javaslatot beadtak 50-et, elintézték valamennyit. Interpellációt beterjesztettek 55-öt, elintézték valamennyit. Főlirat és kérvény beadott 685, elintézték 369 kérvényt, elintézetlen maradt 316. Az összeférhetetlenségi ítélet bizottságot négy esetben sorsolták ki. Az ülészakában a ház 127 ülést tartott.

== Sötét pontok népességünk statisztikájában. A mily kedvező és fölemelő a legújabb népszámlálásnak az a végeredménye, hogy az országban a magyarág 51.4 százalékkal abszolút többségre jutott: épp oly asomoru az a néhány sötét pont, a melyet a statisztika egy és más helyen a magyarág térvesztéséről jelöl meg. Esztergom, Somogy, Békés, Csik és Háromszék vármegyékben 1-4 százalékkal fogyott a magyarág az utóbbi tíz év alatt, tehát 14.000 lélekkel. Beesterose-Naszdó, Fogaras, Háromszék, Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos és Kis-Küküllő vármegyékben pedig csaknem 10%-kal szaporodott az oláh anyanyelvűek száma. Széll kormány elnök, meg tudandó azt, miből állott elő ez a kedvezőtlen alakulás, a fölserelt meggyékben az okok kifürkészése és lehető elhárítása iránt legközelebb rendeletet bocsát ki.

== A tagosítási törvény. Mint a földmívelési miniszter hivatalos M. N. értesül a földmívelési miniszteriumban a vármegyékbe bekért nézetek és javaslatok figyelembe vételével serényen dolgoznak az új tagosítási törvény tervezeten s annak előadói tervezetét még a nyár folyamán megállapítják. A nevezett lap szerint előbb azonban egy igen nagy horderejű elvi kérdést kell eldönteni és pedig azt, vajjon bírói vagy közigazgatási úton történjék a tagosítás keresztülvitele. Eddig az ügy túlyomó részben bírói útra tartozott. Am de éppen a bírói eljárás merevségét akarják enyhíteni és a tagosításnak inkább mezőgazdasági céljait előtérbe helyezni. Ebből a célból legközelebb az igazságügyi miniszteriummal tárgyalnak és előre látható, hogy a két miniszterium álláspontja között szerencsés kompromisszumot sikerül létre hozni és ezzel a tagosítás ügye hamarabb rendezhető lesz.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület indítványa a „Székely kongresszus” rendező bizottsághoz.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület örömmel értesülvén arról, hogy a „Székely kongresszus” rendező bizottsága a hitelügy javítását is fölvetve a folyó évi augusztus 24-én és következő napjain, Tusnádfürdőn tartandó kongresszus tárgysorozatába, gazdasági egyesületünk választmánya azzal a javaslattal fordul a tisztelt kongresszus rendező bizottsághoz, miszerint általában a mezőgazdák és földbirtokosok, de különösen a kiszolgáltatott érdeklő eme fontos kérdés tárgyalására a „Magyar földhitelintézet”-et meghívni, s esetleg ennek igazgatóságát az előadói teendőik teljesítésére felkérni méltotassák.

Eme javaslatunk megtételénél az a meggyőződés vezérli gazdasági egyesületünket, hogy mezőgazdasági hitelügyünk gyökeres javítását csakis egy olyan szilárd alapokra fektetett és üzleti ügyeskedés nélkül, hazafias szellemben működő pénzintézet segítségével érhetjük el, mint a „Magyar földhitelintézet”, mely egyfelől hatalmas szervezeténél fogva leginkább képes az olcsó hitelforrások megnyitására és másfelől igazgatóságának hazafias intencziói következtében vármegyénk területén ez év folyamán megkezdett segélyakciójával, melylyel gazdaközönségünk hálás elismerését érdemelte ki, fényes tanujelét adta székely népünk iránti jóakaratainak és áldozatkészségének.

Véleményünk szerint a „Magyar földhitelintézet” közreműködésére nagy szüksége van a székely gazdaközönségnek és bizton reméljük, hogy ez az intézet, melynek jótéményeiben Udvarhelymegye gazdaközönségének egy része már részesült, annál inkább fog továbbra is jótékonyan közreműködni az olcsó hitelnyújtás tekintetében az egész Székelyföldön, mert ez iránti szándékát az intézet igazgatósága ismételtlen kijelentette, sőt a magas kormányhoz legújabbán intézett emlékiratában az iránti szolgálatait fel is ajánlotta.

Hitelügyünk gyökeres javítása érdekében szükségesnek véljük mindazon módzatoknak a kongresszuson leendő megbeszélését és tárgyalását, melyekkel a székelyföldi speciális viszonyoknak megfelelőleg közönségünk jogosult hiteligenyei a lehető legkedvezőbb feltételekkel kiegyenlíthetők és a fennforgó akadályok elháríthatók lennének.

A „Magyar földhitelintézet” a folyó évben kiküldött közegyei útján bő tapasztalatokat szerzett e tekintetben a Székelyföldön.

Ezeket czélszerűen lehetne értékesíteni a kitűzött czél érdekében a kongresszus alkalmából.

De másfelől szükségesnek véljük azt is, hogy a hitelügyek tárgyalása alkalmával a „Magyar földhitelintézet” képviselői is a kongresszuson azt a meggyőződést szerezhesék, miszerint a jelzálogos kölcsönök minimális összegét lehetőleg 200 koronára leszállítani és a jelzáloghitelt a megyei székelyeken fekvő házakra is kiterjeszteni, s e czélból az intézet alapszabályait a hitelkereső közönség igényeinek megfelelőleg módosítani szükséges.

Végül szükségesnek véljük a „Magyar földhitelintézet”-nek a kongresszuson leendő képviseltetését azért is, hogy ennek, mint az olcsó hitel nyújtására hivatott egyik főtényezőnek módja és alkalma legyen a nélkülözhetetlen kormányhatósági támogatás módzatainak javaslatba hozatalára, oly czélból, hogy a kongresszus a czélszerűnek mutatkozó kormányhatósági intézkedések életbeléptetésére vonatkozólag a magas kormánytól fölemelje kéré szavát.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük a tisztelt rendező bizottságot, hogy a Székely kongresszusra a hitelügyek tárgyalásához a „Magyar földhitelintézetet” meghívni s ennek igazgatóságát az előadói tisztre felkérni méltotassák.

Udvarhelymegyei gazdasági egyület választmányától.

Sz.-Udvarhely, 1902. június hó 15-én.

Hollaki Arthur s. k., Hlatky Miklós s. k., elnök titkár.

A székelyföldi miniszteri megbízott levele Csikvármegye közönségéhez.

A földmívelési miniszter által a székelyföldi lakosság helyzetének javítására irányuló akció bevezetése czéljából kinevezett kormánybiztos, Sándor János marostordamegyei főispán működésének megkezdése előtt következő levelet intézte vármegyének közönségéhez:

„A magyar kir. földmívelésügyi miniszter ur hozsám intézett leírata szerint folyó évi május hó 1-én 4515 eln. szám alatt már értesítette a vármegye közönséget, hogy a székelyföldi földmívelő lakosság gazdasági fellegelőre tárczája keretében szervezett állami akció vezetésevel engem bizott meg. Ezzel kapcsolatban van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy ez irányban való működésemet folyó hó 1-ével megkezdtem.

Részemről úgy vagyok meggyőződve, hogy működéseim, bármily igyekezetet és odaadást is szentelek annak, a székelyföldi vármegyék hazafias közönségének s e vármegyék vezetőinek jóindulata támogatása nélkül sikeres nem lehet.

A mikor tehát a m. kir. földmívelésügyi miniszter úrtól rám bizott feladatokra vállalkoztam, abban a reményben tettem ezt, hogy mindenki, a ki közelről látja a Székelyföld földmívelő lakosságának gazdasági bajait — ki szívesen viseli a székelyföldi földmívelő lakosság soraát — társul fog csatlakozni a m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak annak gazdasági fellegítésére irányuló akciójához s jóakarata támogatásával rámm nézve is megfogja könnyíteni az akciónak czélszerű és eredményes vezetését.

Ebben a reményben bizalommal fordulok Csikvármegye hazafias közönségéhez és azzal a tiszteletteljes kérelemmel, méltotassák engem, mint az akció vezetőjét jó indulattal támogatni a reám bizott feladatokban s e támogatással segítségomre lenni abban, hogy az én szerény működésemmel révvé is siker kísérje a m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak a székelyföldi állami akció kezdeményezésében és szervezésében megnyilvánuló nemes intencziót.

Legközelebb alkalmat fogok keresni arra, hogy a törvényhatóság vezetőinek megkezdésével és szives közreműködésével közvetlenül megismerhessem Csikvármegye földmívelő lakosságának gazdasági viszonyait s ez alapon előterjesztést tegyek a m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak a fellegítés módjai és eszközei iránt. Tisztelettel kérem a tisztelt közönséget, méltotassák gondoskodni arról, hogy már az alkalommal se nélkülözöm az eredményes működéshez a támogatást s a viszonyok megismeréséhez szükséges utbaigazítást.

Fogadja a vármegye tisztelt közönsége adig is mély tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Marosvásárhelyt 1902. június hó 20.

Sándor János.

Tanoczmunka kiállításával egybekötött évrázó-vizsga.

Csikszereða, június 30.
A helybéli iparos tanonc iskolában az évrázó vizsgák folyó hó 29-én Péter és Pál napján folytak le elég szép számú közönség jelenlétében.

A vizsgákon hivatalból vettek részt: Szabó Géza Csikvármegye kir. tanfelügyelője, Csárdó István ügyvéd, Dávid Ignác, Szopos Elek, Lux Sándor, mint az iparos tanonc iskola felügyelőbizottságának elnöke, illetőleg tagjai, továbbá a városi tanács, mint I. fokú iparhatóság részéről Jakab Ferenc városi tanácsos, végül a helybéli ipartestületet a vizsgákon Dóczy János ipartestületi elnök és az előjáróság több tagja képviselték.

A vizsga délelőtt fél kilenc órákor kezdődött a harmadik osztályba járó 8 tanulóknak megvizsgálásával az olvasásból s az ennek kapcsán tanított természettanból, kémia- és technológiából, közgazdaságtanból és üzleti fogalmakból, valamint az ipari számvetésből.

Délelőtt 10 óráról fél 12-ig 15 második osztályos tanuló vizsgálatát az olvasásból s ezzel kapcsolatosan a földrajzból, alkotmánytanból és kémiából, valamint az üzleti fogalmakból s az ipari számvetésből is.

Déltűn 2 órától 3-ig az összes növendékek a hit és erkölcsstanból vizsgálatát meg.

Déltűn 3 órától fél 6-ig az első osztály 28 növendéke állotta ki a vizsgálatot az olvasásból s ezzel kapcsolatosan a földrajzból, történelemből, egészségügyből és nyelvtanból. Azután megkezdették a növendékek a szám- és mértannak az első osztályra tartozó anyagából.

A vizsga napján az iparos tanoncok kézmunkájából kiállítás rendeztetett, melyen a tanév végén még iskolába járó 43 iparos tanonc közül részt vett 26 tanonc (mintegy 60%), kik összesen kiállítottak 34 db munkát, ezekből a szabó iparra esett 5 db, az asztalos iparra 6 db, a cipész iparra 4 db, a csizmadia iparra 2 db, a kovács iparra 8 db, a lakatos iparra 3 db, a kerékyártó iparra 3 db, a pék- és nyerges iparra 1-1 db.

A bíráló bizottságban az igazgató vezetés és közreműködése mellett részt vettek: Barta József, Borbándi János, Bójte Sándor, Filó Károly, Hajnó János, László József és Orbán Ti-vadar ipartestületi tagok. A munkákat, melyek csak számmal és az elöltött tanonc idővel vol-

tak jelezve, szakcsoportonként vették bírálat alá s beható megvitatás után 10 tanonc munkáját első, 13 tanonc munkáját második és három tanonc munkáját pedig harmadik minőségűnek, de mindenket jutalomra érdemesnek nyilvánították.

Déltűn 6 órákor igazgató az osztályfőnökkel felolvas-tatta az érdemsorozatokat, ki-ozsolták az értesítőket és a harmadik osztályosoknak a bizonyítványokat, valamint a jutalmakat is.

Jó magaviseletért és szorgalmas tanuláért könyvjutalmat nyertek: Anda Péter szabó tanonc, Bordó Béla kereskedő tanonc, III. osztályos, Málnási József, Fried Jenő kereskedő, Veres Eged, Petres Károly, iparos tanoncok, II. Kánya András kereskedő, Rusznák György, Mihály József, Kelemen Márton, Kosz Imre iparos tanoncok, első osztályos tanulók.

Kézi munkáért pénzüjalmat nyertek, még pedig 2 korona 50 fillér első díjat: Anda Péter szabó tanonc (Darvas Bélánál), Nagy Imre cipész tanonc (Borbáth Andrásnál), Petres Károly cipész tanonc (Borbáth Andrásnál), Nagy István lakatos tanonc (László Józsefnél), Gergő Sándor cipész tanonc (Borbáth Andrásnál), Salamon János csizmadia tanonc (Barta Józsefnél), Kelemen Márton kovács tanonc (László Lőrincsnél), Dávid Béla szabó tanonc (Borbándi Jánosnál), Bene Mihály asztalos tanonc (Filó Károlynál).

Második díjat 1 korona 50 fillért nyertek: Csáki András szabó tanonc (Borbándi Jánosnál), Éltes Ferenc szabó tanonc (Gyarmati Károlynál), Tamás István cipész tanonc (Borbáth Andrásnál), Székely Dénes kerékyártó tanonc (Pál Sándornál), Kopacz Dénes csizmadia tanonc (Barta Józsefnél), Székely István asztalos tanonc (Szabó Mihálnál), Gergely Elek kovács tanonc (László Lőrincsnél), Buzás Antal kovács tanonc (Kalamár Albertnél), Antal András asztalos tanonc (György Ferencnél), Mihály József pék tanonc (Helvig G. Jánosnál), Daradics István asztalos tanonc (Salleri Frigyesnél), Czirájk Gyula nyerges tanonc (Bájer Ferencnél), Kristó Péter asztalos tanonc (Filó Károlynál).

Harmadik díjat, azaz 1 koronát nyertek: Bálint János asztalos tanonc (György Ferencnél), Rusznák György lakatos tanonc (ifj. Hajnó Jánosnál) és Miklós András lakatos tanonc (Kövér Györgynél).

Az érdemsorozatok felolvasása és a jutalmak kiosztása után Lakatos Mihály igazgató hazafias buzditó beszédet intézett a növendékekhez, vallásosságára, királyi és törvény tiszteletré, hazaszeretetre, szorgalomra és munkásságra buzditotta őket s az iftávozó iparos és kereskedő tanoncokat figyelmeztette azon nagy fontos munkára, mely rájuk mint leendő iparosokra és kereskedőkre várakozik, kérte és buzditotta, hogy legyenek a hazának tevékeny és hasznos polgárai, járjanak mindig a kötelesség teljesítéséig egyenesen útján, a józan és szorgalmas munkásság igaz-ösvényén, így meg fogják nyerni embertársaik elismerését s maguk számára is biztosíthatják a boldogulást és előhaladást. Ezután köszönetet mondott az iparos tanonciskola felügyelő bizottságának az iskola ügyeinek lelkes gondozásáért, a megjelent vendégeknek a szives érdeklődésért, a tanító testület tagjainak az évközben kifejtett buzgó munkálkodásért s a tanévet bezárta.

Csedó István felügyelő bizottsági elnök szintén buzditó beszédet intézett a növendékekhez, az ipartestület jelen levő tagjait az iskolázatás körül kötelességeik szigorú betartására hívta fel s végül a vizsgák eredménye felett a bizottság nevében elismerésnek adván kifejezést, a buzgó tevékenységért köszönetet mondott az igazgatónak és a tantestület tagjainak.

Bordó Béla harmadik osztályos tanuló a maga és társai nevében talpraesett bucsu beszédet intézett a tanító testülethez s ezzel a záró ünnepély is véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Változások a lelkesi karban. Az erdélyi püspök Miklós István csik-madarasi plebánost Csik-Szentmártonba, hova a hívek a közelebről történt második választás alkalmával első helyre választották meg, plebánossá nevezte ki, Balló János gyergyó-csomafalvi plebánost hasonló minőségben Csik-Madarásra, Török Ferenc csikszereði lelkész Gyergyó-Csomafalvára, Szigeti Gyula maros-llyei lelkész pedig Csikszereðaiba helyezte át. Az erdélyi püspök két utóbbi intézkedését, mint olyant, melylyel a csikszereði egyházközségben már hosszabb idő óta megzavart békét helyreállítani törekszik, meglegedéssel fogadjuk.

— Apáti benedikciózó. Majláth Gusztáv gróf, erdélyi püspök Imecs Fülöp Jákó éneklő kanonokot Gyulafehérváron a püspöki kápolnában június hó 18-án apáttá avatta. Imecs Fülöp Jákó ezen újabb kintüntetéséhez a legőszintébb szívvel szerencsét kívánunk.

— Új anyakönyvesetők. A helygyűminiszter a gyergyó-szentmiklósi anyakönyvi kerületbe a Csergő Gyula halálával megtűresedett anyakönyvvezetői állásra Puszkás Adolf községi jegyzőt évi 200 korona és a csik-szentmiklósi anyakönyvi kerületbe Bene János helyettes jegyzőt évi 160 korona tiszteletdíjjal anyakönyvvezetőkké nevezte ki teljes hatáskörrel.

Gyászrovat. Id. Tilscher Ede, ügyvéd, volt ca. és kir. hadnagy, életének 75-ik, özevegésének 6-ik évében, folyó évi június hó 25-én délután 5 1/2 órakor Gyergyó-Szent-Miklóson hosszas szenvedés s a halotti szent-ségek ájtatos felvétele után, tevékeny életét bevégezte, halhatatlan lelke az urhoz költözött. Temetése folyó évi június 27-én délelőtt 10 órakor történt óriási részvét mellett. A megboldogultat Tilscher Berta, dr. Tilscher Ede, dr. Tilscher Jenő, Tilscher Izabella, Tilscher Gyula, mint gyermekei, Lázár Menyhért orsz. képviselő, dr. Veress Sándor, csikvármegyei főorvos mint vejei, Miklósy Irén, Melik Elza, mint menyei gyászolják.

Dr. Perjéssy Mihály kir. törvényszékünk jeles és népszerű elnökét súlyos gyász érte. Édes anyja *özv. Perjéssy Lajosné szül. Simon Mária* 65 éves korában f. év június hó 28-án Rimaszombatban meghalt. Dr. Perjéssy Mihály elnök fogadja ezen uton is mély és őszinte részvétünk kifejezését. A haláleset alkalmából a család a következő gyászjelentést adta ki: *Perjéssy Lajos* főreáliskolai tanár és neje szül. Barányi Aranka; *Perjéssy László* kereskedelmi és polgári iskolai igazgató és neje szül. Mollitoriz Etelka és gyermekei: László, Alice és Irén; *Dr. Perjéssy Mihály kir. törvényszéki elnök* és neje szül. Köller Janka, a nagyszámú rokonság nevében is megzomorodott bánatossá szívvél jelentjük édes, jó, felejtethetlen, önfeláldozó anyánk, anyósunk, illetve nagyanánk *özvegy Perjéssy Lajosné szül. Simon Mária* életét 65-ik évében 1902. év június 28-án délután 5 1/2 órakor történt gyászoss elhunytát. Kedves halottunk hiált tetemét folyó hó 30-án délután 4 órakor fogjuk Szijjártó-utcai saját házából az ev. ref. vallás szertartása szerint a rimaszombati sírkertbe örök nyugalomra helyezni. Kesergő szívvel veszünk búcsút a mi szeretlünkől, a ki gyermekeinket áldozta életének minden percét. Rimaszombat, 1902. év június hó 28-án. Legyen áldott emléke! — Nyugodjék csendesen!

Szentgyakorlatok Csik-Somlyón. Az erdélyi püspök intézkedése folytán folyó évi július hó 7-én papi, július hó 15-én pedig tanítói szentgyakorlatok fognak tartatni. A mint értesültünk a szentgyakorlatokban való részvételre úgy a papi, mint a tanítói karból igen sokan jelentkeztek.

Elöléptetés. A király az igazságügy-miniszter előterjesztésére Jerzsák János csikszeredai kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bíróvá nevezte ki. Gratulálunk.

As érettségi vizsgák a csik-somlyói főgimnáziumban június hó 26., 27. és 28. napján tartottak meg Kuncz Elek tankerületi főigazgató, mint kormánybiztos és Mikó Bálint főispán, világi gondnok és státus képviselő jelenlétében. Tekintettel a maturánsok nagy számára a vizsgálat eredménye elég kedvezőnek mondható. A 8-ik osztálynak a lefolyt tanévben ugyanis 34 rendes hallgatója volt. Ezekben kívül érettségi vizsgára jelentkezett még három tanuló, kiket a múlt évben egy évre vissza utasítottak. A 34 tanuló közül az osztályvizsgálatoknál vissza helyeztetett két tanuló, írásbeli vizsgálatra bocsátott 32, ezen vizsga követelményeinek megfelelő 29, szóbeli vizsgát állott tehát 29 tanuló, kik közül érettnak nyilvánított 25, még pedig jelese 1, jól 9 és egyszerűen 15, három óra vissza utasított 4. Ezek szerint a 34 tanuló közül csak ötnök kell osztályt ismételni.

A nyári szünidő. Június hó végével bezárult az 1901/2. iskolai tanév s két havi pihenőre tért haza a tanuló ifjuság, hogy majd újult erővel folytassa a féléveszakitott tanulmányokat. A csik-somlyói főgimnáziumban hálaadó isteni tisztelet után vasárnap délelőtt 10—12 óra között történt meg a bizonyítványok kiosztása, mely alkalomból Pál Gábor igazgató szép beszéddel rekesztette be a tanévet s intézett buzditó felhívást a jövőt illetőleg a tanuló ifjusághoz, kik közül többen keserű csalódással és érthető aggodalommal hagyták ott az iskola falait. A tanulók előmeneteléről tanuskodó értesítő szerint a gimnázium 8 osztályában 346 tanuló hallgatta az előadásokat és állott vizsgát, kik közül minden tantárgyból jeles előmenetelt tanusított 11, legalább jó előmenetelt 60, elégséges előmenetelt 174, egyes tantárgyakból elégtelen volt 66, két tantárgyból 9, több tantárgyból 16, tehát elégtelen osztályzatot nyert az összesnek csaknem negyedrészre a mi azonban javító vizsgával nagyrészt reparálható lesz.

Kiránduló ifjúság. A csik-somlyói tanuló ifjuság kiránduló egyesülete által a lefolyt tanévre tervezett kirándulás csak most lett foganathra vehető a szorgalmi idő lejártával azon 600 korona segély összegből, melyet a vármegye magán jövedelméből az egyesületnek juttatott. Az erre jelentkezett és kiválasztott ifjuságnak mintegy 23 tagja hétfőn délután indult el az egy óras vonattal a szeredai vasút állomásra a magyar tengerpartra, Fiumába tervezett útjára, Csató János, Jakab Antal, Balló István és Herberger Béla tanárok vezetése alatt. A szülők közül többen gyermekeiket, a nős tanárokat nejeik és hozzá tartozóik kísérték ki az állomásra, hol nagy kíváncsi tömeg verődött össze s érzékeny bucsusások történtek. Az induló fluk valamennyi-jének arcza az öröm kinyomata látszott meg,

hogy oly vilékek szemtanui lehetnek, melyek előttük addig csak geográfiai fogalmak voltak. A vonat fűtentyelésével valamennyien rágyújtottak az „Árpád páncs ne féltsd ősi nemzetet” című hazafias dalra. Nem kételkedünk, hogy a székegy ifjakat mindenütt, ahol kiszállanak magyaros vendégszeretettel fogják fogadni és erre kérünk is mindenkit.

Nemesi előnévhasználat megerősítése. Ő Felsége a Király a közelebbi időben nősült Endes Antal csendőr főhadnagy, valamint törvényes utódai részére régi magyar nemes-ségük épségben tartása mellett a „csik-szent-simoni” előnevet kegyelomból megerősítette.

Péter és Pál napja. A két nagy apostol-vértanú, melyet a katolikus világ évenként június hó 29-én szokott megünnepelni vasárnap ragyogó napfényes idővel telt le. A két apostolnak, mint választott védőszentek emléket nemely katolikus egyház községben külön bucsuval is szokták megülni. Ilyen bucsuk tartattak a csik-somlyói Szent Péterről nevezett, a madarasi és csomafalvi egyház-megyékben. Igen népes volt a Szent Péter egyházmegyei bucsu, melyen az ünneplés szent-misést Pál Kapisztrán János Szent-Ferenc-rendi zárda főnök végezte nagy segédlettel, alkalmi remek innepi beszédet pedig Fazakas Gáspár somlyói főgimnáziumi pap-tanár intézte a nagy számú hallgatószámhoz, mely különös tetszésben részesült. Míse után fényes ebéd volt az egyházmegyei derék plebánosa Kassay Lajos vendégszerető házában, a melyen egy pár kivételével a somlyói kettős tanintézet tanárai, a zárda tagjai s más tisztelői és barátai vettek részt s vidám hangulatban folyt a társalgás ebéd után is egész nap lementéig szépen gondozott udvarházi kertjének árnyas fái alatt.

A vásárjog és vásárrendtartásról, melyet Csóka József kereskedelemügyi miniszteri osztály tanácsos szerkesztett, egy hasznos füzet jelent meg 84 oldalra terjedőleg, mely magában foglalja mindazon tudni valókat, melyek a vásárrendtartás körében előfordulnak s a melyekre minden vásártartó város és községnek, valamint a vásárjog engedélyezéséért folyamodóknak szüksége van. A füzet, melynek ára 1 korona, Budapesten az Adám Ferencz könyvkereskedésében kapható s azt a kereskedelmi miniszter a törvényhatóságok útján az érdekeltek figyelmébe ajánlotta.

Tanítók és tanítónők tömeges választása. Budapest főváros tanácsa a múlt héten 59 tanítói és 62 tanítónői állományt töltött be egyszerre választás útján. A megválasztott tanítók között van Augustin Imre is, ki néhány éven át a csik-somlyói tanítóképzésben tanárkodott.

Magyar föld Amerikában. Amerikában élő hazánkiai az újvilág legnagyobb magyar telepén Clevelandban, melyet ma már általános Kis-Magyarországnak neveznek, szobrot állít Kossuth Lajosnak s azt év szeptember 28-án fogja leleplezni, megünnepelvén egyuttal Kossuth születésének századik és amerikai útjának 50 ik évfordulóját. A szobrot debreczeni Tóth András szobrász készítette s hogy az a szobor Amerikában is a szószeros értelmében Magyar földön álljon, a Clevelandi szobor bizottság Magyarország minden törvényhatóságát a vármegyék történeti nevezetességű helyeiről Tóth András közvetítésével egy-egy zsákoska föld megküldésére kérte fel, mit valamennyi vármegye készség-gel bocsát rendelkezésre.

Vizbefutó nő. Gyergyó-Békás köz-ség területén az ott elfolyó hasonló patak medrében a napokban egy nő hulla találtott. A megejtett szemle alapján konstatalva lett, hogy a vizbefutó odaváló Czepes Florea 41 éves nő a ki Czepes Józsi Jánosnal huzamosabb ideig vadházasságban élt. A vizbefutás körülményei megállapíthatók nem voltak s nem derült ki az sem, hogy a halált külérőszak és bűnös cselekedet idézte volna elő.

Székegy-estély. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület székesfővárosi osztálya június hó 30-án Budapesten este 6 órakor a tudomány-egyetem ásványtani intézetének előadótermében (VIII. Múzeumkörút 5. sz. földszint) székegy-estélyt rendezett a következő tárgyszorozattal: 1. Hankó Vilmos dr.: „Székegy tündérország földi és csodakütyjei” szines, vetített képekkel. 2. Wladár József dr.-né, Szalkay Izabella urhölgy: „Gör-gényvidéki magyar és román népdalok”. 3. Gözsy Géza: „Csikmegyei nóták”. Az estély lefolyásá-ról lapunk következő számában részletes tudósítást fogunk hozni.

Utjavítás. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a brassói, csikszereda—topliczai állami közút 105—106 kmt. szakaszán lévő 113. sz. hídnak helyre állítása 2659 kor. 79 fillér összeg erejéig, a hejlszfalva—gyimesi állami közút 101—137. kmt. szakaszán lévő 50. és 124. számú mű-tárgyak építése 8373 korona 02 fillér összeg erejéig engedményezettvén ezen munkálatok kivitelezés biztosítása céljából az 1902. évi július hó 7-ik napjának d. e. 10 órájára a csik-megyei államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati verseny tárgyalás tartatják.

Faragott butorok. Olvasóink szives figyelmét e helyről is felhívjuk Schuller Frigyes

helybeli törekvő asztalos mesternek a Nyílttérben közreadott közleményére.

A budapesti általános óvadék bank rész-vénytársaság megbízásából Hajnal Henrik ügyvéd-jelölt, nevezett társaság tisztviselője városunkban (Csiklak szálloda 1. sz.) tartózkodik és készséggel ad az intézet ügyfelének, valamint az érdeklődőknek fel-világosítást.

Előlelmiszerek biztosítása. A nagy-szebeni 12. hadtestparancsnokság cs. és kir. hadbiztossága a nagy-szebeni, brassói, gyula-fehérvári és kolozsvári államásokon elhelyezett csapatok kenyér, zab, széna, szalma és tűzifa szükségletét f. évi július 9—15-ig tartó időben árlejtés útján biztosítja.

A Klotild egyetel kiállítása. A budapesti klotild egyetel saját, jótékony alapja gyarapítására 1903. márczius—április havában Budapesten általános kiállítást rendez.

Eladás vétel és bérlet legeredményesebb, ha az Országos Pályázati Közlönyben hirdettetik, mely Közlöny az ipar, kereske-lelem, mező- és erdőgazdaság összes köreiben közkezen forog. Mérékelte hirdetési díjszabás. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal Budapest, Rökk-Szilárd-utca 27. szám.

Vállalkozók és építészek figyel-mébe! Az Országos Pályázati Közlöny a szállításokra, építkezésekre kiírt összes nyilvános és magán pályázatot közli. Előfizetési ár ne-gyedévre 4 korona. Megrendelhető a kiadóhi-vatalban Budapest, Rökk-Szilárd-utca 27. szám.

Felhívás előfizetésre.

A „CSIKI LAPOK” már éppen 13 és 1/2 éve munkálkodik városunk-
nak és vármegyénknek előhaladásán,
13 és 1/2 éve teljesít őznetlen és hazafias
szolgálatot a közügyek előbbre vitelére.
A „Csiki Lapok”, a mióta politikai
lappá lett, folyton és kitartóan a sza-
badelvűség zászlóját lobogtatja, e mel-
lett azonban sikra szállott bárkített
származott, minden olyan ügyért s
támogatott bárhonnan eredő minden
olyan dolgot, melyekkel e város és
vármegye közérdekeit előmozdítani
vélte.

Most midőn egy újabb negyed kü-
szöbén állunk, óvakodunk minden nagy
hangu frázistól s csak azon tisztelet-
teljes kéressel járulunk a mélyen tisz-
telt közönséghez, hogy tömeges elő-
fizetéseikkel munkálkodásunkat támo-
gatni sziveskedjenek.

Előfizetést árulunk lapunk nagyobb
alakja dacára is maradtak a régiék, azaz:
Egyévre 8 korona (1 frt).
Félévre 4 korona (2 frt).
Negyedévre 2 korona (1 frt).
Külföldre 12 korona (6 frt).

Ugyanezen alkalommal tisztelettel
felkérjük azokat, kik az előfizetési
díjakkal hátrulékban vannak, hogy a
hátrulékos összegeket kiadóhivatalunk-
hoz (Györgyjakab Márton utóda könyv-
kereskedése) beküldeni sziveskedjenek.

A „CSIKI LAPOK”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NYILTTÉR.*

Nyílttér.
Felhívom a nagyérdemű közönség szives
figyelmét egy teljes háló szoba és egy teljes ebédlő
berendezést képező száraz és igen jó anyagból
készített faragott butoraimra, melyeknek minden
részlete, valamint a faragás is az én terveim
szerint, az én műhelyemben készült.

Butoraim kiállítás csin, izlés és tartósság
tekintetében bármely nagy városban avagy a
külföldön készült e szakmabeli árakkal kiállják
a versenyt s a mellett rendkívül jutányos árak.
Mindezekről a butorok megtekintése által
meggyőződést lehet szerezni.

A butorok folyó hó 15-ig Csütörtök utczá-
ban a Szopos József ur házában bárki által is
megtekinthetők.

Midőn szolgálataimat tekintetben felaján-
lom, kérem a nagyérdemű közönség szives párt-
fogását.

Csikszeredán, 1902. július hó 2-án.
Mély tisztelettel
Schuller Frigyes,
asztalos mester.

* Az c rovatban közöltöktől az aláíró felelős.
Szerek.

Léptulajdonos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

487. vh. szám. [204] 1—1
1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1902. évi 3478. sz. végz. sz. következtében Dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt csikszeredai takarékpenztár javára Ambrus János és társai csik-szentmiklósi lakosok ellen 160 korona a jár. erejéig 1902. évi május hó 9-én foganatosított

kielégítési végrehajtás útján le és felfoglalalt és 796 korona 20 fillérre becsült követendő ingóságok u. m. Ambrus Balázsnál tehnek, juhok, bárányok és sertés, Eröss Ignác felsőnél tehnek, szekerek, deszka, borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járás-bírótság 1902. évi V. 561/2. sz. végzése folytán 160 korona tökéketelése, ennek 1902. évi január hó 17-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 75 korona 65 fillérben bíróság már meg-állapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csik-Szentmiklóson leendő esköz-
lésére 1902. évi július hó 7-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szán-dékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felfoglalaltatták a azokra kielé-gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szeredán, 1902. évi június hó 11-ik napján.
Abrahám Márton,
kir. bír. végrehajtó.

503—1902. [203] 1—1
vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1901. évi 5938. számú végzése következtében Dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt csikszeredai takarékpenztár javára Hamburg Antal és társai csikgyimesi lakosok ellen 260 korona a jár. ere-jéig 1901. december hó 23-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján le foglalt és 1599 koronára becsült következő ingóságok u. m. Hamburg Arnoldnál biliárd asztal és vendéglői berendezés, Sárogy Károlynál sertések és caikók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek csikszeredai kir. járásbí-róság 1901. évi V. 589/7. sz. végzése folytán 260 korona tökéketelése, ennek 1901. január hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, eddig össze-sen 64 korona 75 fillérben bíróság már megálla-pított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Hamburg Arnoldnál 1902. évi július hó 8-ik napjának délelőtti 8 órája Gyimes-Középlokon utóbbinál ugyan az nap délután 4 órája hatá-ridőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felfoglalaltatták a azokra kielé-gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szeredán, 1902. évi június hó 9-ik napján.
Abrahám Márton
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 1363/1902. tkvi. [202] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbírótság mint könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Péter Bene Ferencz végrehajtónak, Bocskor Antal végre-hajtást szenvedő elleni 55 korona 58 fillér töké-
ketelése és járuléka iránti ügyében a csikze-
redai kir. törvényszék, a csik-szentmártoni kir.
járásbírótság területén lévő Káson-Altis köz-ség
határán fekvő, a káson-al-és feltizi 369. sz.
tjkvben foglalt s a Bocskor Imre, Bocskor Antal
és Bocskor József tulajonát képező A + 3285.,
3335/1. hrsz. ingatlanra 29 korona, az odaváló
3166. sz. tjkvben foglalt s a Bocskor Antal tu-
lajdonát képező A + 1717. hrsz. ingatlanra 8
korona, a 4336. hrsz. ingatlanra 13 korona, az
5053. hrsz. ingatlanra 10 korona, a 6983. hrsz.
ingatlanra 50 korona, a 8346/1. hrsz. ingatlanra
20 kor., továbbá az odaváló 3168. sz. tjkvben
foglalt s a Bocskor Antal és Bocskor József tu-
lajdonát képező A + 502. hrsz. ingatlanra 390
korona, az 5509. hrsz. ingatlanra 51 korona,
az 6790/2. hrsz. ingatlanra 19 korona, a 9912.
hrsz. ingatlanra 32 korona, a 11707. hrsz. in-
gatlanra 22 korona, a 13309. hrsz. ingatlanra
31 korona ezenel megállapított kiküldési árban
az árverést elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 16-ik
napján délelőtti 9 órakor Káson-Altis köz-ség-
házánál megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kiküldési áron alól is eladni fognak.
Árverzeni szándékozők tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10%-át vagyis nyolczvanhá-
rom korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881.
évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz.
a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
elől-ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átfozolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Csik-Szentmárton, 1902. február hó 20-án.
Dr. Szabó, kir. albiró.

Sz. 1202—1902.

k. i.

Pályázati hidetmény.

Csikvármegye alispánjának 7578—1902. sz. alatt kelt rendelete alapján Csikszereda rendezett tanácsu városban lemondás folytán üresedésbe jött polgármesteri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A jelzett állással 2000 kor. törzsfizetés és 400 kor. lakbér illetmény élvezete jár.

Törvényszerűen felszerelt pályázati kéresek **f. évi július hó 20-ig** alulírott polgármesterhez adandók. A később beérkezett kéresek figyelembe nem vétetnek.

Csikszereda, 1902. június 23-án.

Kovács János,
polgármester helyettes.

[200] 2 3

Szám. 5858/1902.

[206] 1—1

ilkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A csikszeredai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bocskor Béla megyei tisztifőnök, csikszeredai lakó végrehajtónak, Csik-Szentmiklós község végrehajtását szennvedő elleni 22.000 korona tökéltetésére és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő, Csikszépvíz határára fekvő és a szépvízi 2698. sz. tjkvben A + 1. rendsz. 3851. hrsz. alatti erdőre 30 korona, 2. rendsz. 4793/2. 4798/1. hrsz. legelőre 205 korona és a szépvízi 2700. sz. tjkvben A + 1. rendsz. 3918. 3919. hrsz. a. erdőre és legelőre 1042. korona, 2. rendsz. 3920. 3921., 3922., 3924/4. 3925. hrsz. erdőre és legelőre 400 korona, és a csikszentmiklós község határára fekvő és szentmiklósi 536. sz. tjkvben A + 9. rendsz. 2003., 2008., 2012., 2193., 2204. hrsz. ingatlanra 941 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb körülírt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 9-ik napján délután 9 órakor Csik-Szépvíz község házánál és délután 2 órakor Csik-Szentmiklós község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Csikszeredán, 1902. évi június hó 2-án.

Gecző Béla,
kir. trvszéki bíró.

A csik-mindszenti—hoszsuzasói

BORVIZ

haszonbérbe adatik. Csik-Várdotfalva, 1902.

PETRES ANDRÁS.

Szám 568/902.

[206] 1—1

végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszéknek 1901. évi 9362. p. sz. végzése folytán (fj. Molnár József ügyvéd tömeggondnok által képviselt Baktsi Gáspár volt csikszeredailakósvagyontulajdonos elleni csődügyében elrendelt csődbeli végrehajtás folytán alperenktől lefoglalt és 3275 korona 6 fillérre becsült ingóságokra a csikszeredai kir. törvényszék 1902. évi 4520. p. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felfoglalatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Csikszeredában, f. lyt. Csik-Taploczán leendő megtartása határidőül 1902. évi július hó 18-ik és következő napjainak délelőtt 8 órája kitétetik, a mikor a bíróság lefoglalt, illetve leltározott ingók és pedig házi butorok tételenkint, esetleg darabonként is a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárától a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenléteiket az Árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban leadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár főösslegére fognak utaltatni.

Csikszereda, 1902. június hó 28-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó

Budapest 1900. Állami érem.

Az állat-praeeparatmok teljesen molymentesek.

Állatok minden fajainak kitémésére vállalkozik

KATONA MIHÁLY

nyilv. állatpraeparáló és taneszkészítő intézete BUDAPEST, József körút 13.

Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirózással) készítettnek: szebben jobban, olcsóbban, mint bármely hasonló intézetben.

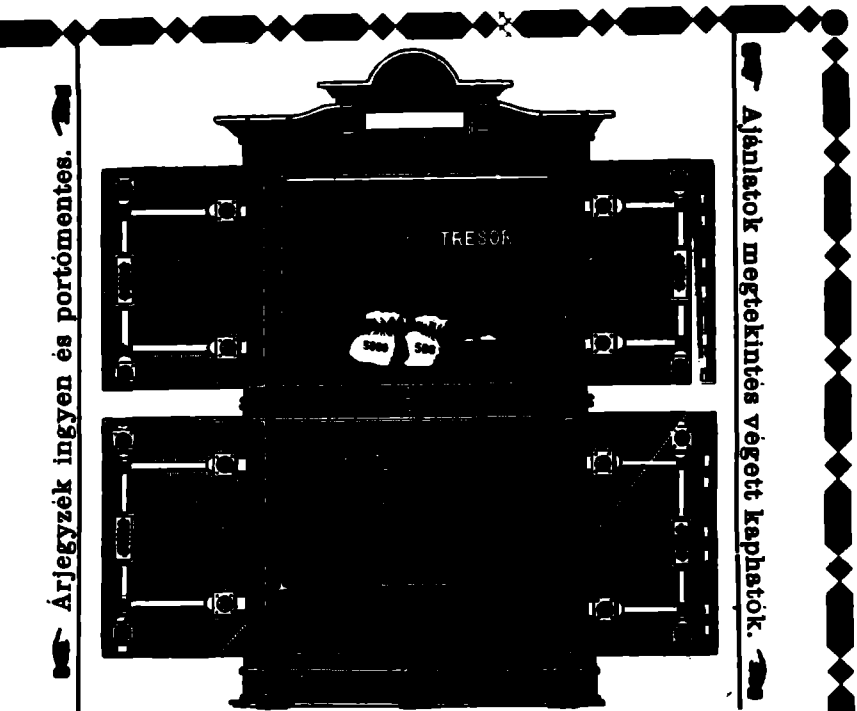
As állatok kitémése nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:		MADARAK:	
Egér nagyságú — 0,80—1 frt.	Pinty nagyságú — 0,80—1 frt.	Agancs — 2	Galam — 2
Nyest — 2	Erdi bagoly — 3	Róka — 3	Nagy sulyai (Uhu) — 3
Vaddisznó — 15—20	Sas (nagy) — 12	Szarvasfej — 25—40	Keselyű — 12
Sikefajdákak dűrgő helyzetben ágon faldizál — 10	Nyír — 5	Sikefajdákak dűrgő helyzetben ágon faldizál — 10	Nyír — 5
Nyír — 5	Nyír — 5	Nyír — 5	Nyír — 5

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati tropheák, kisebb, nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlíós fajok: művészileg faragott, tablettákon, mint szobadiszkek, madarak, mint faldiszkek, emlíósörök tepicheknek természetűen utántöltött fejekkel. **Őz, szarvas, agancsok** mondírozása tablettákra, levettelt agancsok koponyautántöltése és minden egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitelű jutányosan számítottak.

As intézet kitémési osztálya frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: susfajokat, falkakusokot, uhu és tuzokokat, Medvét és medve-bocot, hiúz, vadmacskát, vidrát, farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árrakkal lesznek fizetve.

[138] 10—10

A legjobb és szolidabb tűz és betörés ellen biztos VASZEKRÉNYEK

kaphatók, melyek az Ország erdélyi részében egyedüli vasszekegygyárban készültek. Továbbá VASZEKRÉNYEK, községek, templomok és anyakönyvvezetők számára részletfizetésre mindenféle nagyságban szállíthatnak és raktáron tartatnak.

[198] 1—6 Teljes tisztelettel

MOESZ GUSZTÁV, vasszekegygyáros NAGY-SZEBEN.

Csikvármegye vezérügynöksége Györgyjakab Márton utódánál, Csikszeredában.

Magyarnak Pécs, németnek Bécs!

Schönwald Imre
ékszergyáros, órás és látszerész
PÉCS.
Három évi írásbeli jótállás

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggemnél mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába való cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szerezhetők be mint a külföldön

Valódi ezüst páncsél óralánccok m. kir. fémjelzéssel.	
15 gramm sulyban frt 1.30	60 gramm sulyban frt 3.80
20 gramm sulyban frt 1.50	70 gramm sulyban frt 4.50
30 gramm sulyban frt 2.20	80 gramm sulyban frt 5.20
40 gramm sulyban frt 2.60	100 gramm sulyban frt 6.50
50 gramm sulyban frt 3.25	150 gramm sulyban frt 9.50

Valódi 14 kar. aranylánccok 40 féle divatos mintában.	
20 gramm sulyban frt 24.—	40 gramm sulyban frt 47.—
25 gramm sulyban frt 30.—	50 gramm sulyban frt 58.—
30 gramm sulyban frt 37.—	60 gramm sulyban frt 69.—

Egy 25 grammos aranylánccoz egy 15 grammos kőves lógók nélküli mérve. Valódi ezüst rem. óra frt 5.— Dupla fedéllal Valódi ezüst ankre-rem. dupla fedéllal 12 frt.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Elvem kevés haszon, nagy forgalom!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

NŐI- ÉS FÉRFI DIVAT-ÜZLETEMET

a tavaszi időnyre való tekintettel teljesen újonnan rendeztem be. Mint eddig úgy most is azt tűztem ki célül, hogy az áruim olcsósága mellett a jelen kor izlésének megfelelő cikkekkel szolgálhassak mélyen tisztelt vevőimnek, miért is kérem üzletem iránt szives jóindulatukat továbbra és szives látogatásukkal megtisztelni.

A m. t. közönség becses pártfogását kérve maradtam mély tisztelettel

Székelyhidy Sándor
női és férfi divatüzlete, Csikszereda (Hutter szállodával szemben).

[304] 27—52

Ferencz pálinka
(SÓSBORSZESZ) [9] 25—50

Vértés gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenkéltől **legjobban alkalmas**, különösen is a most annyira kedvelt gyürőmódszerre (massage). Kitémő sikerrel használtatik **csusz, köszvény, meghűlések ellen, benuások, ficzámoknál, gyuladások és kelésnél**, továbbá a **fejbőr** erősítésére, valamint a **száj** tisztítására; **belsőleg, gyomorgörcs, rosszullet fej-fájás** stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. — Valódi csak a mellékelt védjeggyel. Egy üveg 30 fillér., 1 és 2 korona. Kapható a gyógyszerárakban, drogueriakban és fűszerkereskedésekben, Csikszeredában: **Simon Jenő, Trohán József és Veress Elek** uraknál, általában ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen

VÉRTES L. „SAS”-gyógyszertárában Lugoson.

FILÓ KÁROLY
temetkezési intézete Csikszereda.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, minden nemű és fajtájú fa- és ércz utánzatu koporsóit, légmentes és elzárható

ÉRCZ KOPORSÓIT

Nagy választék sirkoszorokban és szalagokban, szóval mindennemű oszkekben, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tndomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a legelső gyárakkal léptem összeköttetésbe, azon helyzetbe vagyok, hogy a legjutányosabb árakban képes vagyok mindent számítani, úgy hogy a versenyképesség felülmulhatatlan, mivel üzletem saját házamban van, sem bolt bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, saját magam szolgálók ki vevőimnek, saját **gyászkocsim** van, melyet 50 korona vásárlásnál csak egy díjért bocsátok rendelkezésre.

Ravatalozást, diszitést is a legjutányosabban számítom. Segédkezem a hulla szükséges elhelyezésében is.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kész szolgálattal

Filó Károly.

[147] 4—10